

Tien jaar Wna

Ton Heerts: 'Rotte appels moeten verwijderd'

In september is het tien jaar geleden dat de Wet op het notarisambt werd aangenomen. In de aanloop naar september laat Notariaat Magazine de woordvoerders van de verschillende politieke partijen aan het woord over de Wna, Hammerstein en andere zaken die het notariaat aangaan. Deze maand: Ton Heerts (PvdA).

Het notariaat heeft het moeilijk. Berichten over dalende omzetten en dreigende faillissementen duiden op een beroepsgroep in het nauw. Er wordt ook wel gesproken over een spagaat: aan de ene kant moet de notaris de rechtsorde dienen, onafhankelijk en betrouwbaar zijn, aan de andere kant is de notaris blootgesteld aan de tucht en verleidingen van de markt. Sommige notarissen zoeken een creatieve oplossing om uit deze spagaat te geraken en komen met innovatieve en efficiëntere vormen van dienstverlening. Zo lang klanten vanwege een lagere prijs voor lief nemen dat het contact met de notaris meer via internet verloopt, hoeft dit geen probleem te vormen. Het wordt echter wel een probleem als de notarissen steken laten vallen die leiden tot aantasting van hun betrouwbaarheid. Helaas worden de berichten over de dalende omzetten en dreigende faillissementen afgewisseld met meldingen van notarissen die in de fout gaan. Dit kan geen toeval zijn. Ook onder moeilijke omstandigheden mag er geen begrip zijn voor fraude. Zelfs al is de overgrote meerderheid van de notarissen integer, dan nog kan het fundament van de hele beroepsgroep worden aangetast als die niet in staat blijkt de 'rotte appels' uit hun midden te weren. Naar aanleiding van berichtgeving over notarissen die met derdenrekeningen zouden knoeien, zijn onlangs schriftelijke Kamervragen aan staatssecretaris Albayrak gesteld. Terecht dienen dergelijke malversaties als 'doodzonde' te worden bestempeld. Als een klant er niet meer op kan vertrouwen dat het geld dat hij in het beheer van een notaris geeft, in goede handen is, raakt dat het vertrouwen in de notaris en daarmee de beroepsgroep. Van groot belang is hoe het notariaat hier in eerste instantie zelf mee omgaat. Die mag met doodzondes niet lichtvaardig omspringen. Hoewel iedere verdenking van sjoemelen met derdenrekeningen eerst bewezen dient te worden, stel ik op dit moment vraagtekens bij de effectiviteit van het zelfreinigend vermogen van het notariaat. Als ik uit publicaties van het BFT lees dat ruim 9 procent van de notarissen onder oplettend of verscherpt toezicht staat, dan wil ik nog wel geloven dat dit niet per se allemaal zaken van verduistering betreft, maar stel ik

gezien de omvang van het probleem wel de vraag of de praktijk van het tuchtrecht in het geval van gebleken verduistering afdoende is. Als er sprake blijkt van een dergelijke doodzonde moet de rotte appel verwijderd worden. Schorsing van een maand vind ik dan geen zware straf. Als de beroepsgroep het eigen fundament van de betrouwbaarheid niet kan bewaken, dan geeft zij daarmee te kennen dat het tuchtrecht tekortschiet.

Ten slotte: de meeste van de al dan niet vermeende malversaties komen voor in verband met onroerend goed waarvan de waarde niet goed blijkt te zijn geschat. Het zou helpen als notarissen zelf beter de waarde van een pand kunnen bepalen door hun inzicht te geven in de WOZ-waarden. Dan kan een van onoplettendheid of fraude beschuldigde notaris zich niet meer verschuilen achter het argument dat hij – bijvoorbeeld op basis van een slechte taxatie – verkeerd is voorgelicht over de waarde van een huis. Als die informatie nodig is voor het betrouwbaar functioneren van de notaris, dan moet het verkrijgen van die informatie wettelijk mogelijk worden. Bewust iets niet willen weten past niet bij de goede notaris.